

TORI VALLAVOLIKOGU KULTUURIKOMISJONI
KOOSOLEKU PROTOKOLL NR 4

Tori vald

19. september 2018

Algus kell 15.35 lõpp kell 17.15

Toimumise koht: Sindi Seltsimaja

Juhatas: komisjoni esimees Mart Ruumet

Protokollis: volikogu sekretär-juhiabi

Osalesid komisjoni liikmed: komisjoni aseesimees Ants Lopsik, Argo Juske, Andra Sõmer, Vilja Alamaa, Anneli Uustalu, Ain Miilberg ja Marge Lumisalu

Puudusid: Kristi Kivisaar, Urmas Parts ja Velle Rohelpuu

Kutsutud: vallavanem Lauri Luur, abivallavanem Jana Malõh, jurist Jaanika Ainsar, kultuurinõunik Mart Tõnismäe ja avalike suhete spetsialist Katariina Vaabel

Päevakord

- 1. Seisukohavõtt Mihkel Mathieseni mälestussamba püstitamisest**
- 2. Info valla sümboolikakonkursi kohta**
- 3. Tori valla tunnustamiskord**

Päevakorra punkt 1

Kuulati komisjoni esimeest Mart Ruumetit, kes andis ajaloolise ülevaate kõneallevast ajalooajalooperiost. Mihkel Mathieseni mälestusfondi esimees Edgar Salin on pöördunud korduvalt selle teemaga kultuurikomisjoni esimehe poole. Seisukoht oli selline, et kui teema suunatakse valitsuse poolt komisjoni, siis peale seda hakkab komisjon seda arutama. Asi on päädinud sellega, et mälestusmärk on püsti maja juures, kus elasid Mihkel Mathieseni vanemad. Lisaks soovib Edgar Salin kahte mälestusplaati paigaldada. Mart Ruumet kommenteeris, et tema toetab nende paigaldamist seinale, mitte maapinnale.

Jurist Jaanika Ainsar kommenteeris, et Mihkel Mathieseni mälestusfondi kohta juriidilist keha äriregistris ei ole. Vald on läinud kohtusse isiku Edgar Salini vastu.

Lauri Luur: vallavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonnal oli erinevaid kohtumisi Edgar Saliniga. Vallavalitsus seisukoht oli, et sellisel kujul tekst avalikus ruumis ei ole mõistlik, kuna tegemist on eksitava infoga. Teiseks alustati kogu protsessi vales otsast – kõigepealt kuulutati välja mälestusmärgi avamine EV100 lehel ja ajakirjanduses ning peale seda hakati taotlema vajalikke kooskõlastusi. Korduvalt sai selgitatud, et olemas peavad olema kõigi korteriomanike nõusolekud, juurde tulid muinsuskaitse nõuded. Trahvi määrata ei saa. Saame nõuda endise olukorra taastamist.

Komisjoni liikmete vahel toimus arutelu.

Mart Ruumet: komisjon peab võtma seisukoha. Leian, et vallavalitsus on antud küsimuses käitunud igati korrektselt.

Otsustati: kultuurikomisjon toetab vallavalitsuse seisukohta.

Päevakorra punkt 2

Komisjoni esimees Mart Ruumet tegi ettepaneku arutleda Tori valla sümboolika teemal. Sümboolikakomisjon on oma töö teinud, leitud on kaks kavandit, mis pidid minema rahvahääletusele. Ei ole rahvahääletust välja kuulutatud ja valla kodulehelt ei leia ka informatsiooni konkursi kohta.

Lauri Luur: vallavalitsuses alustas märtsis tööd komisjon, kes korraldas sümboolika leidmiseks avaliku ideeotsingu aprillis. Konkursile laekus 73 vapi- ja lipukavandit 23-lt autorilt. Komisjoni liikmed valisid välja 4 tööd. Need saadeti kohaliku omavalitsuse üksuste lippude ja vappide kavandite heraldikanõuetele vastavuse hindamise ekspertkomisjonile, kuid ükski neist täielikku heakskiitu ei pälvinud. Kõige enam vastas riikliku komisjoni sõnul heraldikanõuetele kavand "Oda", teiseks jäi muudatusettepanekutega "Raudne liit".

Sümboolikakomisjonis ja kogukonnas palju arvamusi tekitanud kavand "Vanapagan" ei vastanud riikliku ekspertkomisjoni hinnangul nõuetele. Tori valla sümboolikakomisjon esitas koos "Vanapagana" kavandi autoriga vaidlustuse, mille tulem oli siiski negatiivne. Lisaks on vahepeelsel ajal osad ühiskonnagrupid väljendanud selgelt, et kuigi „Vanapagan“ on väga meeldejääv, on tegemist siiski väga jõulise sümboliga, mis ei ole paljudele vastuvõetav. Eesmärgiga mitte tekitada vapist kogukondade lõhestajat on vallavalitsus võtnud seisukoha, et paganaga enam edasi ei minda.

Lauri Luur kommenteeris, et vahepeal küsiti ka volikogu liikmete arvamust kahe sõelalejäänud kavandi kohta, aga sealtpoolt heakskiitu ei tulnud.

Katariina Vaabel kommenteeris, et üheks võimaluseks on näiteks kunstikooli õpilastel koos juhendajatega lasta uued kavandid teha. Selle tee valis Kambja vald. Selles suhtes peaksime siis teada andma, millised on meie ootused. On avaldatud arvamusi, et oluline ei ole aeg, vaid lõpptulemus.

Ants Lopsik: need kaks kavandit on ju komisjoni poolt juba heaks kiidetud. Me ei saa komisjoni otsust eirata. Vastuolu on selles, et kõik endist neli valda soovivad näha enda sümboleid.

Jana Malõh: see oli ideekonkurss.

Marge Lumisalu: konkurss tuleks ikkagi ära teha. Rahvas juba soovib hääletada. Minule on need vastuvõetavad sümbolid, vanapagan ei ole.

Lauri Luur: üks seltskond tahab näha vanapaganat.

Argo Juske: mind ei kõneta need kavandid, las läheb pigem aega.

Mart Ruumet: miks me ei võiks võtta vana Tori valla vappi? Põhisümbolina on tulnud välja hobuseraud.

Vilja Alamaa: hobuseraua järgi tuntakse ka kaugemal Tori valda. Vahetaks Tori valla vanal vapil värvid ära. Jõgi on ka kõigi piirkondade osa.

Mart Ruumet: komisjon valis ideid. Eesmärk oli saada ideesid. Üks idee on hobuseraud.

Lauri Luur kommenteeris, et pooldab pigem uut konkursi.

Otsustati: võtta informatsioon teadmiseks. Valla kodulehel võiks olla info konkursi kohta kergesti leitav.

Päevakorra punkt 3

Kuulati abivallavanem Jana Malõhi. Uuel Tori vallas ei ole veel ühtset tunnustamise korda. Eesmärk on arutelu käigus välja selgitada põhisuunad, keda ja mille eest tahame tulevikus tunnustada. See oleks abiks määruse väljatöötamisel.

Ülevaade nelja endise omavalitsuse tunnustamise kordadest.

Are vald: aukodaniku statuut, valla aasta tegija, aasta ettevõtja, aukirja statuut.

Sauga vald: teenetemärgi statuut, aasta haridustöötajate statuut, aukodaniku nimetuse statuut.

Tori vald: valla vapimärk, emeriitdirektori statuut, Tori valla tubli noor (andis välja kultuurikomisjon), tänukirja statuut.

Sindi linn: aasta inimene. Lisaks veel mõningad muud tunnustamised, mille kohta ei olnud statuuti.

Suuremaid tunnustamisi on otsustanud volikogud.

Vapimärgi väljaandmine oli sees Sindi ja Tori põhimäärustes. Need ei kehti enam, kõik teised kehtivad.

Komisjoni liikmed tegid järgmised ettepanekud:

- haridustöötajate tunnustamise jätkamine;
- aukodaniku kandidaat võiks tulla kõigist piirkondadest;
- välja tuua, kellel on kandidaatide esitamise õigus;
- aasta ettevõtja tunnustamine;
- aasta kultuuriedendaja;
- aasta noor;
- välja tuua maksimumäär, mitu isikut saab selles kategoorias tunnustatud;
- läbi mõelda, millal tunnustada. Kõik valla aastapäeval ehk 11. novembril või kuidagi teisiti?
- valla aastapäeval tunnustada kahe kõige kõrgema autasuga, teised erinevatel üritustel.

Otsustati: esitada ettepanekud Tori valla tunnustamise korra eelnõu ettevalmistamiseks.

/allkirjastatud digitaalselt/

Mart Ruumet
koosoleku juhataja

/allkirjastatud digitaalselt/

Terje Võsumets
protokollija